

aldus prof dr F.J. du Toit Spies, die Suid-Afrikaanse Artillerie met eer uit die stryd getree.

Hoofstukke 13 tot 19 gee die belangstellende leser 'n beeld van die organisasie van die Suid-Afrikaanse Artillerie in die na-oorlogse jare.

Vervolgens lig kmdte S.J. du Preez en C.J. Nöthling 'n deel van die sluier van die veldtog van 1975–1976 in Angola, terwyl die laasgenoemde skrywer in hoofstuk 15 'n oorsig van die Suid-Afrikaanse Artillerie-eenhede in die huidige tydvak verstrek. Uit 'n militêr-kritiese oogpunt beskou is die hoofstuk, met die afbeeldings in kleur van die onderskeie kentekens, besonder waardevol.

Dit spreek vanself dat, binne die bestek van die voortreflike publikasie die Kusartillerie (hoofstuk 16) en die lugafweer-artillerie nie vergeet is nie.

Die geskiedenis van die vervaardiging van geskut in ons land tot 1945 is insiggewend. Suid-Afrika het, op die gebied 'n groot agterstand ingehaal en het tydens die Tweede Wêreldoorlog grotendeels selfvoorsienend geword. Later het die verskaffing deur oorsese vervaardigers daartoe gelei dat die destydse nywerheidskontrak grotendeels opgedroog het. Die afgelope twee dekades het 'n veranderende wêreldhouding die noodsaaklikheid van eie wapenproduksie op die voorgrond laat tree. Ook ten opsigte van artilleriewapens is ons nywerhede tans nie alleen byna volkome selfvoorsienend nie, maar volgens die bekende militêre joernalis Ian V. Hogg in 1984 verklaar het, in verskeie opsigte die res van die wêreld voor met betrekking tot die bewapeningsontwikkeling, aldus maj W.A. Dorning en sers A.C. Lillie in hoofstuk 19 (p 395). Hulle bespreek onder meer die ontwikkeling van die G-5 155-mm veldkanon, die G-6 selfaangedrewe kanon en die Valkiri 127-mm meervoudige vuurpyllanseerder.

Twee hoofstukke van 'n besondere aard sluit hierdie publikasie af, tw 'n hoofstuk oor artillerietradisie (hoofstuk 20) en 'n huldebetoon aan die artillerieperd (hoofstuk 21).

Ons staan 'n oomblik stil by die nagedagtenis aan die betreurde brig Willem Otto, wat as die geestelike vader van hierdie uitmuntende publikasie beskou kan word. Dan is daar kmdt C.J. Nöthling, mnr J.A. Visser en die skrywers van die hoofstukke (mej L. Jooste, kol J.A. Combrink, maj R. von Moltke, mnr J.A. Visser, prof dr F.J. du Toit Spies, maj W.A. Dorning, kmdt S.J. du

Preez, kmdt C.J. Nöthling, kdr W.M. Bisset, lt D. Conradie, sers A.C. Lillie, kol L.A. Crook, maj G.E. Visser en die versorger van aanhangsel A, (*A Short History of the Gunner's Association*), kol R.C. Anderson) wat hul beste kragte aan die onderskeie aspekte van die publikasie gewy het. Deur hulle spanwerk is ons bestaande reeks van militêr-historiese standaard- en naslaanwerke ongetwyfeld aanmerklik verryk.

Pretoria, Augustus 1987.

WESSELS, ANDRÉ: ANGLO-BOER WAR DIARY OF HERBERT GWYNNE HOWELL, HUMAN SCIENCES RESEARCH COUNCIL, PRETORIA 1986, ISBN 0 7969 02879 (218pp, MAP AND ILLUSTRATIONS)

Since 1972 the Institute for Historical Research (Human Sciences Research Council), has published several diaries and memoirs, inter alia memoirs of General Ben Bouwer as written by P.J. le Riche and edited by O.J.O. Ferreira (1980) and Diary of a National Scout P.J. du Toit 1900–1904, edited by J.P. Brits.

The Anglo-Boer War diary of Herbert Gwynne Howell is the eleventh in this series, but the first written by a British soldier.

Herbert Gwynne Howell was born and bred in Wales, but came to South Africa as a young man and joined the Cape Mounted Riflemen (CMR), one of the finest corps of horsemen of its time. During the Anglo-Boer War (1899–1902) the CMR formed part of the Colonial Division and Gwynne Howell saw action in the North-Eastern Cape and at the siege of Jammersberg Drift near Wepener. He also took part in the first De Wet hunt.

While still a gunner, Gwynne Howell attracted the attention of his superiors and was offered a commission in the Royal Field Artillery (RFA). As a member of the 78th Battery RFA he spent the greater part of the guerilla war in the Western Transvaal, doing garrison and convoy duty or pursuing Boer commandos.

André Wessels, a researcher of the Division for Historical Source Study and Multidisciplinary Research, wrote the introduction and edited and annotated the manuscript.

(The book is available from the Human Sciences Research Council, Private Bag X41, Pretoria 0001).